

Inscrierea in traditia romanului realist romanesc a operei Ion scrisa de Liviu Rebreanu-prima parte

Dupa ce, la inceputul secolului XX, literatura romana fusese orientata spre idilizarea lumii satului, perioada interbelica a insemnat o reasezare a discursului literar in fata exigentelor valorii estetice, permitand scriitorilor o mare varietate de mijloace de reprezentare a realitatii.

Intre prozatorii vremii, Liviu Rebreanu sta in linia intai, fiind si cel care, prin *Ion* (1920), deschide larg calea romanului romanesc modern, dand o capodopera in maniera realismului dur, afirmat in literatura universala prin romanele lui Balzac, Stendhal sau Zola.

Ion apare dupa o perioada de criza a romanului romanesc. Cartea respecta o traditie de factura realista care coboara pana la Ciocoi vechi si noi de Nicolae Filimon, trecand apoi prin ciclul Comanestenilor al lui Duiuiu Zamfirescu si Mara lui Slavici. Opera lui Rebreanu constituie un eveniment de referinta pentru destinul romanului autohton, asa cum, de altfel, este percept de catre cei mai importanti critici literari ai momentului: E. Lovinescu, Perpessicius, G. Calinescu, Pompiliu Constantinescu s.a.

Dupa cum afirma Rebreanu in articolul *Marturisiri* din volumul *Amalgam* (1943), geneza romanului *Ion* este legata de cateva elemente autobiografice: o scena pe care a vazut-o, cand un taran "deodata s-a aplecat si a sarutat pamantul. L-a sarutat ca pe o ibovnica"; un eveniment din satul sau, cu un taran vaduv, bogat, care si-a batut crunt fata pentru ca ramasese insarcinata cu un tanar sarac, ceea ce l-a determinat pe prozator sa scrie imediat o nuvela intitulata *Rusinea*; o discutie cu un flacau foarte sarac din vecini, *Ion Pop al Glanetasului*, din cuvintele caruia "se simtea o dragoste pentru pamant aproape bolnavicioasa". Din legatura dintre cele trei momente a incoltit ideea unui roman, scriitorul facandu-si diverse notite si insemnand scrierea cu titlul *Zestrea*. Sesizand ca problema pamantului este "insasi problema vietii romanesti, a existentei poporului romanesc", Rebreanu a dezvoltat un plan de roman de cu totul alte proportii si dimensiuni, urmarind o trilogie care sa trateze aceeasi tema, in moduri diferite, pentru Ardeal, vechiul Regat si Basarabia. Mai apoi s-a gandit sa completeze imaginea satului transilvanean cu destinul unei familii de intelectuali, ideea venindu-i de la o intamplare din propria sa familie. Cu aceasta adaugire, fiul invatatorului Herdelea, Titu, va dobandi un rol mai important, urmand a fi personajul care sa circule in toate cele trei romane.

Prin martie 1913 prozatorul se asaza pentru prima data serios la masa de scris, ramanand la titlul *Zestrea*, dar dandu-si seama ca "iesise ceva cu desavarsire neorganic".